

NETTIE DEES

Roman

Papieren
vlinder

Nettie Dees

Papieren vlinder

CITER REEKS

Voor ze naar haar vader zou gaan om de wekelijkse boodschappen te doen, nam Roos de tijd om de ingelijste trouwfoto van haar jongste zoon Sven op te hangen. Gaatje boren, plugje erin, schroefje. Klaar. Van een afstandje keurde ze de galerij. Bovenaan hing de trouwfoto van de oudste, Kirsten; zij was getrouwd met Robbert. Daaronder hing de foto van de middelste, Lars, met Stefanie. De jongste, Sven maakte de rij compleet. Zes weken geleden was hij getrouwd, met Mila.

Op de lage kast stond een vergroting van kleinzoon Loet, het zontje van Kirsten en Robbert toen hij één jaar was. Heldere oogjes, een lachend gezichtje. Loet was altijd vrolijk. Binnenkort kwam er een tweede kleinkind bij, over een maand was Stefanie uitgerekend. Lars die vader werd, onvoorstelbaar. Roos nam de foto van haar moeder die ernaast stond in haar handen en keek lang naar haar vertrouwde gezicht.

Lieve mama, lieve Alma. Wat zou ze genoten hebben van nog een achterkleinkind erbij. Maar ze was er niet meer. Voorzichtig zette Roos de foto terug op z'n plaats.

Tien uur alweer. Ze stikte snel de zoom in het pas genaaide broekje voor Loet. Klaar. Ze knipte de draad door, streek de pijpjes glad en trok de stekker van de naaimachine uit het stopcontact.

Ze checkte haar mail. Geen antwoord van haar zus Yvonne op haar vraag wanneer ze elkaar weer eens zouden zien. Sinds ze in de Tweede Kamer zat, hadden ze nog minder contact dan daarvoor. Yvonne kwam bijna nooit naar huis. Papa klaagde erover, en zij miste haar zus soms ook, hoewel ze haar de baan van harte gunde. Yvonne had er hard voor gewerkt. Ze wilde altijd al in de politiek. Nu zat ze

wel heel dicht bij het vuur. Zijzelf moest er niet aan denken, al dat gepraat en gediscussieer. Nee, zij was meer van het praktische.

Ze nam de auto en parkeerde even later achter haar vaders auto op de oprit van haar ouderlijk huis. Het grind kraakte onder de banden. Ze opende de voordeur met haar eigen sleutel.

‘Papa, ik ben er!’

Stilte. Ze liep de gang door naar de kamer, de keuken was leeg. Hij zat vast al achter zijn tekentafel. Ze liep door het huis naar de voormalige spreekkamer. Mama had er een hobbykamer van gemaakt. Soms rook ze door de verflucht heen nog de vertrouwde geur, een combinatie van ontsmettingsmiddelen, pleisters en zalfjes. Papa was gepensioneerd huisarts; hij had altijd praktijk aan huis gevoerd. Mama hielp hem regelmatig met het klaarmaken van de recepten.

Het doktershuis had een aparte ingang voor de patiënten. De gang leidde langs de toiletten naar een grote, gezellig ingerichte wachtkamer. Het was mama’s gewoonte om overal planten neer te zetten. Voor de kinderen was er een tafeltje met duplo en tekenspulletjes, voor de volwassenen recent verschenen tijdschriften. De duplo had mama nog aan Kirsten gegeven, daar kon Loet mooi mee spelen, later, als hij wat groter was. De beduimelde tijdschriften lagen er nog steeds, de planten waren een voor een doodgegaan. Roos had ze een paar weken geleden allemaal in de klike goegoid.

Ze keek door het raampje naast de deur voor ze binnenstapte. Papa zat aan zijn tekentafel, een potlood in de hand. Hij staaarde naar het blad dat voor hem lag. Zijn schouders hingen af. Hij was alweer magerder geworden.

Ze aarzelde een seconde voor ze de deur opende. Zij miste mama ook erg, maar voor papa was het vele malen moeilijker. Zo lang samen geweest en nu alleen verder moeten. Ze hadden geen tijd gehad voor afscheid, mama was van het ene op het andere moment gestorven.

God nam haar tot Zich. Hersenbloeding, zeiden de artsen.

Eerder die ochtend was Roos’ vader Albert al vroeg de deur uit

gegaan. Hij had geaarzeld of hij wel of geen jas aan moest. Hij stak zijn hoofd buiten de deur, er woei een frisse oostenwind door de polder. Hij greep zijn jack dat half op een hangertje aan de kapstok hing. Het lusje was los, Alma zou het vastgezet hebben.

Gewoontegetrouw keek hij in de spiegel voor hij de deur uit ging. Een man met een donkere bril op, grijze stoppels op zijn wangen en krullend haar, bijna tot op zijn schouders. Alma zou hem ongetwijfeld al lang naar de kapper hebben gestuurd.

Hij wiep een blik op zijn dokterstas, die naast de trap stond. Mee-nemen? Na enige aarzeling liet hij hem voor deze korte wandeling naar de bakker staan. Dat zou Alma ook gezegd hebben.

Hij zette zijn geruite pet op, pakte sleutels en portemonnee uit de lade van de gangkast, en trok de voordeur open.

Met grote stappen liep hij over het trottoir naar de kern van het dorp; de oude kerk met daar rondom een bakker, een fietsenmaker, een bank en een café. Meer was er niet.

‘Goedemorgen, dokter Van den Heuvel,’ zei een vriendelijke vrouwenstem. Hij had haar niet zien aankomen, anders was hij beslist de fietsenwinkel binnengestapt, hoewel hij daar niets nodig had.

De vrouw bleef staan. ‘Hoe maakt u het? Redt u het wel in uw eentje in dat grote huis?’

‘Jazeker, dank u, het gaat prima. Tot ziens.’ Snel liep hij verder.

Dat mens, hij herinnerde zich goed dat ze zowat iedere veertien dagen bij hem op het spreekuur zat. Altijd iets te klagen, altijd iets te vragen. Dat ze nog dókter zei, hij was al tien jaar met pensioen.

Geërgerd duwde hij de winkeldeur open. Een verrukkelijke geur drong in zijn neus. Hij gluurde om de klanten heen, ja, daar lagen ze, een hele plaat vol gevulde koeken. Het water liep hem in de mond. Ongeduldig wachtte hij zijn beurt af. Wat een geklets vanmorgen, hadden ze niets beters te doen? Hij wel, hij wilde een nieuw doek opzetten. Hij zag het al voor zich. Knotwilgen langs een sloot, aan het begin van de lente, met lichte wolkjes en een enkele vogel in de lucht.

‘Wat mag het zijn?’

‘Vier gevulde koeken.’

‘Ah, het is woensdag, u trakteert uw dochter, denk ik zo.’

Hij knikte, en telde het geld uit in zijn portemonnee. Hij haalde het maar net. Op de terugweg niet vergeten langs de bank te lopen, zonder contant geld voelde hij zich niet op z'n gemak.

Er zat niemand op het bankje bij de kerk. De wind was hier haast niet te voelen. Hij haalde een koek uit de zak, ze waren nog een beetje warm. Hè, dat deed hem goed. Hij had niet ontbeten, de melk was op, en droge cornflakes waren niet te pruimen. Een kopje koffie zonder melk was het enige wat hij binnen had. Alma zorgde altijd dat er genoeg eten in huis was.

Als huisarts had hij de mensen geadviseerd goed en gezond te eten. Zelf nam hij het tegenwoordig niet zo serieus meer. Wat maakte het nog uit, hij was oud en alleen. Niemand die hem erop aansprak. Ja, Roos. Stipt iedere woensdag stond ze op de stoep, of het hem schikte of niet. Zijn andere dochter zag hij maar af en toe. Yvonne zei steevast dat ze het druk had. Eén keer in de maand zocht ze hem op. Dat was te weinig, vond hij. Sinds ze in de regering zat, kwam ze nog minder.

Inmiddels was het gaan regenen. Zonder paraplu liep Albert gehaast naar de bank. De pinautomaat stond in de hal van het gebouw. Hij haalde zijn portemonnee tevoorschijn, stopte het pasje in de gleuf en tikte de code in. Verkeerde pincode. Beter opletten man, bromde hij in zichzelf. Hij veegde zijn bril af met z'n zakdoek, snoot zijn neus en stopte het pasje weer in de automaat. Alweer verkeerd. Na drie pogingen kreeg hij een melding dat zijn pas geblokkeerd was. Zijn hart sloeg over van schrik. Wat nu?

Ineens hoorde hij een klik, de vergrendelde deur naar het binnenste van het gebouw zwaaide open. Een jongeman in een pak met stropdas stapte op hem af.

‘Kan ik iets voor u doen, meneer? Ik zag u bezig.’

‘Eh, nou, nee. Of toch wel.’ Hij voelde zweetdruppeltjes onder zijn pet prikken. ‘Ik heb drie keer een verkeerde code ingevoerd. Wat moet ik nu doen?’

‘Dat gebeurt wel vaker, meneer. U kunt gewoon vierentwintig uur wachten, dan doet uw pas het weer. Mits u de juiste code intoetst.’

Albert haalde opgelucht adem. Hoe was het mogelijk dat hij niet op de juiste combinatie kon komen? Dat was hem nog nooit overkomen. Vroeger hoefde je geen plastic kaartje in een automaat te steken, je ging naar de baliemedewerker en je vroeg om het bedrag. Geld uit een machine! De vraag was of je het wel kon vertrouwen. Hij herinnerde zich een grapje van Alma. Als het over geldzaken ging, zei ze steevast: ‘De enige bank die ik kan vertrouwen, is mijn vensterbank.’

Een dof gevoel be kroop hem. Langzaam liep hij naar huis.

Roos tikte kort op de deur van de hobbykamer voor ze naar binnen ging.

‘Dag papa. Hier ben ik weer.’ Ze gaf hem een kus op zijn stoppelwang. Het blad voor hem was nog leeg. ‘Gaat u een nieuwe tekening maken?’

‘Dat was ik van plan, ja, maar nu ben jij er alweer.’

‘Het is woensdag. Dat was u toch niet vergeten?’

‘Nee nee.’

Ze liepen samen terug naar de keuken. ‘Drinken we eerst een kopje koffie?’

Albert knikte.

‘Ik mis een bepaalde zak met iets lekkers,’ zei ze.

Albert schrok. Bij de koffie hoorde een gevulde koek, Roos was er dol op. Had hij ze niet gekocht vanmorgen? Koortsachtig zocht hij tevergeefs in zijn geheugen.

‘Nou, je bent al behoorlijk aan de maat, een keertje overslaan kan geen kwaad.’

Roos keek hem ongelovig aan. Meende hij dat nou of maakte hij een grapje?

‘Ik neem straks wel wat lekkers mee als ik boodschappen ga doen. Zal ik eens kijken wat u nodig hebt?’

Ze opende de koelkast. ‘Vindt u de kant-en-klaarmaaltijden niet lekker? Er staan er nog twee.’

‘O ja, ze zijn best te eten.’ Soms had hij geen zin om uit de doos te eten en bakte hij een eitje. Of hij nam een kop soep. Wat maakte het uit.

‘Misschien wordt het tijd voor tafeltje-dek-je.’

‘Nee, dat wil ik niet. Dan moet je altijd om halftwaalf ’s morgens al warm eten.’

‘U kunt het later in de magnetron zetten.’

‘Nee, dat doe ik niet.’

Roos bedacht dat ze voortaan een extra portie klaar zou maken. Zoveel moeite was dat niet. Papa zorgde niet goed voor zichzelf, dat was duidelijk. Straks de afwas doen en de kamer opruimen. De huishoudelijke hulp kwam om de week op maandagmiddag.

‘Ik ben zo weer terug. Hebt u geld in huis voor de hulp?’

Albert greep voor de vorm naar zijn portemonnee. Leeg, op wat stuivers na.

‘Zal ik geld opnemen als ik boodschappen doe?’

Hij knikte. Het was fijn als Roos er was, ze leek op Alma. Net zo lief en zorgzaam. Niet vergeten om zo meteen de pincode op te zoeken. Hij had de cijfers vast ergens opgeschreven.

‘Kon je hier maar alle dagen zijn,’ bromde hij.

‘Zondagmorgen halen we u weer op, na de kerk blijft u gezellig de hele dag bij ons.’

Die gewoonte hadden ze meteen na het overlijden van Alma ingesteld. Door de week had Albert zo zijn bezigheden. Teken en schilderen deed hij graag, hij zat op een schilderclub in de stad. De krant las hij uitgebreid. Hij reed graag een rondje in zijn auto door de polder. Soms bracht hij een bezoekje bij een afgelegen boerderij. Hij kende de families, wist wat er achter de deuren speelde. Zondag was de moeilijkste dag. Midden in een volle kerk voelde hij zich eenzamer dan alleen in zijn huis, had hij haar een keer toevertrouwd.

Op zondag had ze niet alleen haar vader op bezoek, Kirsten en

Robbert kwamen steevast na de kerk koffiedrinken. Tegenwoordig kwamen Lars en Stefanie ook. Sven en Mila hadden er nog geen gewoonte van gemaakt, ze verwachtte dat ook zij regelmatig van de partij zouden zijn. Roos maakte op zaterdag een grote pan verse soep voor de lunch, stokbrood erbij, een lekker toetje. Dat was zo al jaren de gewoonte. Ze voelde zich gelukkig met haar drie kinderen zo dicht in de buurt. Erik, haar man, dacht er net zo over.

Ze stak haar vaders pasje in haar eigen portemonnee en reed weg. Geroutineerd liep ze langs de schappen, in een kwartier was ze door de winkel heen. Bij de kassa weigerde de pas. Ze wist zeker dat ze de juiste pincode had. Wat vervelend nou. Gelukkig had ze haar eigen pas bij zich. Ze reed de winkelwagen met twee volle boodschappen-tassen naar buiten, naar de auto.

Ze was alweer op het dorp toen ze eraan dacht dat ze nog moest pinnen. Ze parkeerde, stapte de bank binnen en sloot aan in de wachtrij. Ze was bijna aan de beurt toen er een jongeman naar haar toe kwam.

‘Uw vader was hier vanochtend, hij liet deze zak liggen.’

‘Ah, de gevulde koeken! Dank je. Niks voor mijn vader om ze te vergeten, hij zorgt iedere week dat ze er zijn.’

‘Tja, het ging niet helemaal goed vanochtend.’ Hij legde uit wat er was gebeurd.

‘Fijn dat ik dat weet, bedankt,’ zei Roos. Ze pinde van haar eigen rekening.

Ze zou er maar niets over zeggen straks. Papa had er vast een hekel aan dat het zo gelopen was.

’s Avonds zette ze een extra bord op tafel.

‘Wie komt er eten?’ vroeg Erik verbaasd.

‘Dat is voor papa. Hij eet slecht, ik ben van plan elke dag een bordje te brengen.’

‘Elke dag? Lief van je, je zorgt goed voor je vader, maar gaat dit

niet een beetje te ver? Je blijft heen en weer rijden. Hij kan beter van tafeltje-dek-je eten.'

'Dat wil hij niet. Je kent hem, hij kan behoorlijk halsstarrig zijn. Ik snap het wel, hij mist mama's eten. Ik kook zo ongeveer net als zij. Gun het wat tijd, Erik. Voor mij is het een kleine moeite.'

'Het is altijd lekker wat je maakt, dat klopt,' zei Erik, en hij schepte nog een keer op.

'Ik kreeg een mail van mijn vader,' zei hij met volle mond. 'Ze staan te popelen om over te komen straks, als de baby bij Lars er is. Ze vroegen of ze bij ons konden logeren of dat ze een hotel moesten nemen.'

'Wat heb je geantwoord?'

'Nog niets, het leek me nog te vroeg. Eerst de bevalling, daarna zien we verder. Als het een jongetje is, wordt dat de volgende Bergman in de familie. Ik denk dat mijn vader daar heel trots op zal zijn.'

Roos schoof haar bord naar het midden van de tafel. Eriks ouders waren lief en hartelijk, dat was het punt niet. Ze waren voor de bruiloft van Sven en Mila ook overgekomen uit Zweden, waar de familie Bergman al generaties lang woonde. Vijf dagen had ze hen te logeren gehad. Erik had ervan genoten.

'Ze zijn superaardig, dat zeker. Toch wil ik er nog eens goed over nadenken, het blijft lastig dat we elkaars taal niet spreken. Een hotel, hm, dat is niet zo gastvrij, hè? Hoe was jouw dag?'

Erik rekte zich uit. 'Ik moest naar een cliënt, een oude baas, die zijn geldzaken nooit op orde heeft. Deze keer was het weer net zo, stapels bonnetjes heb ik uitgezocht. Ach ja, dat hoort erbij als je accountant bent.'

Ze besloten de maaltijd en wasten samen de vaat af.

'Je bent nu ruim een halfjaar zonder werk,' zei Erik. 'Heb je er al over nagedacht of je toch niet weer een baan wilt zoeken?'

Roos roerde met de afwaskwast in het sop. 'Nee, niet echt. Er gebeurde zoveel ineens. Kort nadat ik was ontslagen overleed mama. Daarna kwam de begrafenis. Tijdens de zomervakantie wilde ik er

niet over nadenken. Toen kwam de bruiloft van Sven en Mila. Ik ben er gewoon nog niet aan toegekomen om er goed over na te denken.’

‘Je hebt gelijk, misschien is het nog te vroeg voor die vraag. Aan de andere kant, ik zie dat je best veel tijd overhebt in een week. Vind je dat wel prettig? Heb je het wel naar je zin?’

‘Ik verveel me nog niet, als je dat bedoelt,’ zei ze terwijl ze de laatste pan onder handen nam. ‘Ik ga vaker naar papa, dat klopt. Volgens mij is dat ook echt nodig. En ik verheug me op de baby bij Lars en Stefanie. Ze hebben gevraagd of ik oppasoma wilde worden, dat wist je toch al wel? Het duurt nog maanden eer Stefanie weer voor de klas moet, maar die zijn zo om. Kirsten heeft me ook weleens nodig. Nee, ik verveel me niet. In de kerk vragen ze vrijwilligers om overdag met eenzame en oudere mensen iets te ondernemen. Een wandeling, naar een winkel of gewoon op bezoek gaan. Daar kan ik me wel voor opgeven.’

‘Pas maar op met vrijwilligerswerk. Dat is eindeloos. Voor je het weet heb je het nog drukker dan toen je werkte,’ zei Erik. Hij hing de theedoek over de radiator. ‘Heb je nog wel tijd voor mij?’

Ze sloeg haar armen om zijn hals. ‘Ach malle, dat spreekt toch voor zich.’

Terwijl ze later die avond haar tanden poetste – twee minuten bleef lang – voelde ze de verontwaardiging over haar ontslag weer opkomen.

Al sinds ze van de middelbare school kwam, werkte ze in de plaatselijke supermarkt. Meerdere keren wisselde die van naam en van eigenaar. De laatste zes jaar heette het de MeerMarkt. Ze had de leiding over de versafdeling, ze kende alle klanten. Er kwam meer en meer concurrentie, de kleintjes onder de supermarkten kregen het steeds moeilijker, de grote bedrijven kochten ze op. De MeerMarkt verdween in de COOP. Daarmee verdween ook de supermarkt uit het dorp. Het pand stond leeg. Een paar dorpen verderop was een groot, nieuw pand verrezen. De helft van de kassa's verdween, zelfscanners namen het werk van caissières over. Voor de vulploeg werden jonge,

goedkope krachten aangenomen. Haar werd te verstaan gegeven dat er geen werk meer voor haar was. Waarschijnlijk vonden ze haar te oud. Ze kreeg een paar maanden salaris mee en dat was het.

Ze spoelde krachtig haar mond en keek kritisch in de spiegel. Hier en daar een grijze haar, maar het was nog steeds lang, dik en donker. Ze borstelde tot het begon te knetteren. Te oud, ze was pas drieën-vijftig!

Na de middelbare school hamerde moeder Alma erop dat haar dochters een goede opleiding gingen volgen. Yvonne vond al snel de rechtenstudie interessant, Roos wist niet wat ze wilde, ze stelde de beslissing steeds uit. Ze bleef hangen in haar zaterdagbaantje. Daar konden ze wel een vaste kracht gebruiken. Twee, drie jaren verstreken. Toen ontmoette ze Erik. Ze trouwden, kregen kinderen. Ze hield haar baantje aan. Er was geen reden meer voor een opleiding of ander werk. Uiteindelijk legde mama zich erbij neer dat haar tweede dochter alleen middelbare school had.

Had ze spijt dat ze niet naar mama geluisterd had? Nee, ze had nooit het gevoel dat ze wat gemist had. Het ontbreken van een vervolgopleiding had ze voldoende gecompenseerd door cursussen te volgen, kranten en tijdschriften te lezen, naast de talloze boeken uit de bieb. Ze zat jarenlang op een leesclub. Ook bezocht ze trouw de Bijbelstudieavonden in de kerk.

Ze knipte het lampje naast haar bed uit en kroop onder het dekbed. Erik schoof naast haar, ze draaide zich naar hem toe. 'Ik denk niet dat ik het doe.'

'Wat bedoel je?'

'Werk zoeken.'

'O, dat! We hebben het er nog over. Welterusten.'

Op de verjaardag van haar moeder reed Roos naar het huis van haar vader. Eerder al had ze drie kleine skimmia's gekocht. Voorzichtig zette ze de potten in een grote tas. Tuinhandschoenen en een schepje erbij. Gelukkig had het nog niet gevroren.

Albert zat in zijn ochtendjas aan de keukentafel de krant te lezen.

‘Wat kom jij nou doen?’ Hij keek snel op de voorkant van de krant. ‘Het is geen woensdag maar maandag.’

‘Dag papa.’ Roos gaf hem een kus op zijn stoppelwangen. ‘Klopt, het is maandag.’

Maandag 24 november. Weet u het niet meer? Mama’s verjaardag.’

Albert keek haar glazig aan.

‘We zouden naar het graf gaan,’ zei ze. ‘Dat hebben we zondag afgesproken. De steen is eind vorige week geplaatst. We gaan kijken of het goed geworden is.’

Hij had het eerst niet willen noteren, zo’n belangrijke datum vergat hij heus niet. Maar Roos had laatst een grote kalender gekocht. Daar schreef ze alle afspraken op, belangrijke en minder belangrijke. De kalender lag op de keukentafel. Nu lagen er kranten overheen, geen wonder dat hij het niet gezien had.

‘Dan zal ik me maar eens gaan aankleden.’ Stram stond hij op.

‘Papa, u loopt op blote voeten, dat is toch veel te koud! Uw voeten zien helemaal blauw.’

‘Ik heb er geen last van.’ Hij liep stijf rechtop de keuken uit.

‘Vergeet niet te scheren,’ riep ze hem na.

Op het aanrecht stonden twee bekers, verder niets. Had hij wel ontbeten? Ze pakte twee boterhammen uit de diepvries, ontdooide ze in de magnetron en belegde ze met jam en kaas. De erwtensoep voor ’s avonds zette ze in de koelkast.

Intussen vlogen haar gedachten terug naar een halfjaar geleden. Ze herinnerde zich alles nog zo precies alsof het gisteren gebeurd was.

Albert en Alma waren naar een receptie geweest, toen ze terugkwamen was Alma moe. Dat was ze wel vaker, ze kon niet zo goed tegen drukte en had vaak migraine. Ze was naar boven gelopen om te rusten. Albert had de krant gepakt. Toen het tegen etenstijd liep, en het nog steeds stil was boven, had hij onderaan de trap haar naam geroepen. Ze antwoordde niet. Hij dacht dat ze in slaap was gevallen. Na een uur ging hij poolshoogte nemen. Hij vond haar, ze leek in

slaap, maar hij kreeg haar niet wakker. Ze bleek in coma te zijn. Totaal overstuur belde hij Roos, ze was er in een paar minuten, nog voor de ambulance arriveerde. In het ziekenhuis werd Alma aan de beademing gelegd, het mocht niet meer baten. Ze was hersendood. Het stond op Roos' netvlies gebrand hoe mama daar lag, vastgebonden aan allerlei apparatuur. Ze kwam niet meer bij kennis en overleed in het ziekenhuis. Als het voor haar al een trauma was, hoeveel te meer voor haar vader. Het was niet verwonderlijk dat hij vergeetachtig was geworden. Mama was zijn rechterhand, in alles.

Ze schonk zich alvast een kopje koffie in. Eigenlijk zou Yvonne er moeten zijn vandaag. Hoewel hun levens elkaar nauwelijks raakten, had ze het vandaag fijn gevonden als ze er zou zijn. Yvonne was wel mee geweest naar de grafsteenwinkel. Het was haar idee om vier vlin- ders op de steen te laten graveren. Ze vlogen van rechtsonder naar linksboven. Roos vond het nogal dominant, maar papa zei meteen dat hij het mooi vond.

'Vlinders geven de kortstondigheid van het leven aan,' had de ver- koper gezegd. 'Dat past uitstekend.'

Yvonne. Ze was de oudste van hen twee, ze scheelden precies twee jaar. Ze was de slimste, had atheneum gedaan, rechten gestudeerd. De mooiste ook. De gehoorzame dochter. In alles voldeed ze aan de verwachting van vooral mama. Er was één maar. Yvonne was alleen. Geen enkele relatie had tot een huwelijk geleid.

Zijzelf had altijd in de schaduw van haar grote zus gestaan. Dat én het feit dat ze alleen maar middelbare school had, zorgde bijna voor een minderwaardigheidscomplex. Bijna, Erik had haar geweldig ge- holpen dat anders te zien. Ze mocht zijn wie ze was.

Bovendien, ze stond er niet alleen voor, God was erbij. Ze had die morgen gebeden om kracht, moed en geduld om met haar vader naar het graf te gaan. Daar moest ze aan denken toen haar vader aangekleed de keuken binnenkwam.

'U ziet er keurig uit,' zei ze rustig. 'Kijk, ik heb ontbijt voor u ge- maakt.'

‘Lekker, dank je, daar heb ik trek in.’

Een uurtje later liepen ze gearmd door het dorp naar de begraafplaats. Roos droeg de tas met de planten. Gelukkig was het droog.

‘Jammer dat Yvonne er niet bij is,’ zei Albert.

‘Door de week zijn er debatten,’ antwoordde Roos. ‘Daar moet ze bij zijn. Ze kan dat goed.’

‘Ze heeft gisteren opgebeld. Ze had het te druk. Misschien komt ze komende zaterdag wel.’

Daar wist Roos niets van. Eigenlijk geloofde ze het niet, Yvonne zou haar hebben ingelicht. Ze schudde die gedachte van zich af terwijl ze met haar vader langs de rijen graven liep. Deprimerend om al die namen te lezen.

Ook Albert tuurde op iedere grafsteen. Bij veel namen zag hij een gezicht, herinnerde hij zich vaag de ziektegeschiedenis. Maar waar lag Alma begraven? Vreemd dat ze nu al zo’n eind gelopen hadden zonder haar te vinden. Het was een dubbel graf, dat had hij zo afgesproken. Hij wist wel zeker dat het dicht bij een oude eik was.

‘Lopen we wel goed?’ vroeg hij. ‘Weet je zeker dat het hier ergens is?’

‘Ja papa, kijk, daar is het.’

Voor een lichte marmeren steen stonden ze stil.

DIE IN MIJ GELOOFT, HEEFT HET EEUWIGE LEVEN

ALMA GERARDA VAN DEN HEUVEL-KRAAN

24 NOVEMBER 1934 – 7 MEI 2008

GELIEFDE ECHTGENOTE VAN ALBERT VAN DEN HEUVEL

Albert zakte door z’n knieën en raakte de steen aan. Wat was die koud. Onbegrijpelijk dat zijn lieve Alma hier lag. Haar warme, zachte lichaam voor altijd weggestopt in de donkere, vuile aarde. Haar ziel was in de hemel, bij God. Alma geloofde dat. Hij zelf ook. Tenminste,

dat was voorheen zo. Nu het zover was, kon hij zich er geen voorstelling van maken. Hij voelde geen vrede, terwijl dat toch zou moeten. Het voelde alsof er een deel van hemzelf weggenomen was. Zoals een geamputeerd been. Waarom zij wel en hij niet? Alleen was er niets aan. Je leefde maar een beetje doelloos door de dagen. Het had geen zin zonder haar.

Stram stond hij op en veegde de modder van zijn knieën.

‘Wat doe je?’ vroeg hij toen Roos haar tuinhandschoenen aantrok en de schep in de aarde stak.

‘Ik heb drie skimmia’s gekocht, die gaan we planten. Het is nog erg kaal hier, mama hield van planten. Wilt u helpen?’

Hij nam het schepje aan, stak het in de grond en gaf het toen weer terug. ‘Doe jij het maar.’

Haarscherp ineens herinnerde hij zich hoe ze met z’n allen om de kist hadden gestaan, hoe Alma verdween, hoe ze allemaal een schep zand op de kist lieten vallen. Ze begroeven haar letterlijk onder het zand. En nu wilde Roos daar planten zetten?

‘Zo, klaar. Vind u het mooi, papa?’

‘O, jawel. Zullen we gaan?’

‘Wilt u niet iets zeggen?’ Ze keek hem aan. Hij was haar vader en zou haar moeten troosten in plaats van andersom. Ze zag aan zijn gezicht dat het niet het juiste moment was. Hij zag er eerder boos dan verdrietig uit.

‘Goed, we gaan naar huis. Hoe vindt u de steen? Mooi?’

Hij knikte. Ze raapte haar spullen bij elkaar en stak haar arm in die van hem. Papa was geen prater, nooit geweest. Wel tegen zijn patiënten, niet tegen zijn dochters. Mama had ook dat stukje voor haar rekening genomen. Papa had het eigenlijk altijd druk. Hij zette zijn handtekening onder hun rapporten, het was mama die hen opwachtte als ze uit school kwamen.

Samen liepen ze over de begraafplaats terug naar huis. Het begon ineens hard te regenen. Hoewel het maar een paar minuten lopen was, raakten ze behoorlijk nat.

Thuis hing Roos de natte jassen aan de kapstok, gaf haar vader zijn pantoffels aan en zette theewater op. Ze wreef haar haren droog met een schone handdoek. Op dat moment ging haar telefoon over. Het was Lars!

‘Mam! Hij is er! Per is geboren!’

‘Wat zeg je? Echt waar? Per, heet hij Per?’

‘Ja, dat is een Zweedse naam.’

‘Ik snap het. Wat fijn, wat geweldig! Is alles goed met Stefanie?’

‘Ja, het is allemaal goed gegaan, ze mag over een paar uur naar huis. Komt u dan met papa?’

‘Natuurlijk! Ik zie je snel, dan moet je me alles vertellen, hoor.’

Ze omarmde haar vader. ‘U bent overgrootvader geworden. Lars heeft een zoon, wat mooi, hè?’

Hij keek haar aan. ‘Lars een kind? Maar hij is zelf nog een kind.’

Ze lachte. Het was even schakelen.

‘Hij heet Per.’

‘Per, wat een vreemde naam.’

‘Dat is Zweeds, Erik komt uit Zweden, weet u wel.’

‘O ja.’

Ze bleef tot de huishoudelijke hulp kwam en gaf instructies. Bed opmaken, stofzuigen beneden, badkamer en toilet schoonmaken. Dat waren de vaste taken. Roos propt de vuile was in de lege tas, gaf haar vader een kus, en haastte zich naar huis. Juist vandaag, op de verjaardag van haar overleden moeder, gaf God nieuw leven. Dichter bij Zijn leiding kon je niet komen.

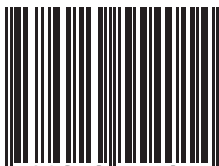
Soms betekent liefde juist loslaten

Sinds het plotselinge overlijden van zijn vrouw Alma staat het leven van Albert, een gepensioneerde huisarts, op zijn kop. Door de emotionele klap is hij erg in de war, hij eet slecht en vindt weinig afleiding in zijn hobby schilderen. Hoe meer hij aftakelt, hoe meer zijn dochter Roos de zorg voor haar vader op zich neemt. Dit in tegenstelling tot haar zus Yvonne, die druk is met haar baan in de politiek en daardoor weinig kan helpen, tot frustratie van Roos. Maar wanneer Albert verschijnselen van dementie begint te vertonen, moeten de zussen de situatie toch echt samen onder ogen zien. Lukt het hen om een goede oplossing voor hun vader – en vrede voor henzelf – te vinden?

Nettie Dees heeft meerdere familieromans op haar naam staan. *Papieren vlinder* is een meeslepend verhaal over moeilijke keuzes, vertrouwen en de bijzondere band tussen vader en dochter.

ISBN 978 90 2055 4014 NUR 344

9 789020 554014 >

www.citerreeks.nl

CITER REEKS